

БОГОСЛУЖЕБНАЯ МУЗЫКА АДВЕНТИСТСКОЙ ЦЕРКВИ: В ПОИСКАХ АКСИОЛОГИЧЕСКИХ ОРИЕНТИРОВ

Наталья Лозовская

Í à áí ãî ñëóæááí èÿö Öaðëàè ááááí ðèñòí à ñááüí í ãî áí ÿ çáó÷èò ì óçúèà ðàçí úò ÿí ì ð, ðàçí úò ñòèëáé, ðàçí úò æáí ðí á. Ì ù ñëúøèí ì ðí èçááááí èÿ È. Ááðá, Á Ááí ááèÿ, ñî÷èí áí èÿ À. Àðááí ááèüñèí áí, Ì . ×áñí ì èí áá, Ì . ×áé-èí áñèí áí, àèí ì ù èèáññèèí á ì ðí ðáñðáí ðñèí é ì óçúèè, ì ááðèòÿí ñèèá ñí èðè-÷óÿñ, ÿñðááí úá ì áñí è ñ èñí ì èüçí ááí èáí ðí ì ì áðáí ì , ì áñí è ì ì á àèðáðó ááðáí áñèí é ððáèèèè. Ýòí ð ñí èñí è ì ì æí ì áúèí áú ì ðí áí èæèðü. È ðòò áí çí èèáðò áí ì èí á ì ðááí ì áðí úá áí ì ðí ñú: áñÿ èè ÿòá ì óçúèà ÿáèÿðñÿ áí áí ñëóæááí í é? Ì ì èáèè èðèðáðèÿí ñèááóáð ì ðí èçáí àèüí ì ðáí ð ì óçú-èáèüí ì áí ì áðáðèáèá áèÿ èñí ì èüçí ááí èÿ á áí áí ñëóæááí úò ðáèÿ? Ì ì ñá-ðááí ñÿ ì ðááðèðü ì à ì ì ñááèáí ì ùá áí ì ðí ñú ñ ì ì çèèè è ì óçúèáèüí ì é áèñè-ì èí áèè¹.

Ì áð ðáèí é ñááðú ÷áèí áá÷áñèí é ááÿðáèüí ì ñòè, èí ðí ðáÿ áúèà áú àèñèí-èí àè÷áñèè ì áéððáèüí ì é, ðáí áí èáá ÿòí ááðí ì á ì ðí ì øáí èè ì óçúèáèüí ì áí èñèóññóá. Ì à ì ðí ðÿæáí èè ì ì ì áèð ááèí á ì óçúèí çí áí èá – ì áçááèñèí ì ì ð ðí áí, ñááèè èè ì ì ì ñí áèèáèüí ì ì ðí áèáí ó ðáí ì ì ñòè èèè ì áð, – áñáááá ì ñí ì áúááèí ñü ì à ñèñðáí á ì ðáí ì ÷í úò ì ðèáí ðèðí á. Ì ÷ááèáí ì, ÷ðí ðáí ì ì ñ-ðí úé ì ðáí ð ñóúáñðáí ááè óæá á áèáèáèñèí á áðáí ÿ: èç ðñÿ÷ ì áñáí, ì ñáè-ì ì á, àèí ì ì á è áðóáèð ì óçúèáèüí úò æáí ðí á, èí ðí ðúá ì à ì ðí ðÿæáí èè ì ì ì-áèð ááèí á èñí ì èí ÿèèñü á ñðááá èçðáèèüñèí áí ì áðí áá, á Èí èáó Ì ñáèðúðü áí øèè èèøü 150, áèáèí ì, ñáí úò èó÷èè è èðáñèáúð.

Èðáè, ì ì ì úðááí ñÿ ÷áðèí ñóí ðí óèèðí ááðü èðèðáðèè ì ì áèèí ì áí áí ñëó-æááí ì é ì óçúèè. Áèÿ ÿòí áí ì ù ì ðáæáá áñááí ì áðáðèí ñÿ é ðí ì ó èñòí ÷í èèó,

¹ Аксиология (axios – ценный, logos – наука) – наука о ценностях.

ēī ōī dūē nōī dī ēdī āāē ī nī ī āī ūā ī dēī ōēī ū āī āī nēōāāī ī ē ī ōçūēē, ōī āñōū ē Nāyçāī ī ī ī ō Ī ēñāī ēþ. Āāēāā ī ū ðāññī ī ððēī ī ī ūō ōāī ī ī nōī ī āī ī ōāī ðā āī āī nēōāāī ī ē ī ōçūēē, ēī ōī dūē ēī āē ī āñōī ā ōðēñōēāī nēī ē ōðā-āēōēē. Ī āēī ī āō, ī ū ī ðī āī āēēçēðōāī ī ōçūēāēūī ōþ ēāēñēēō ōðāāēōēī ī-ī ē āī āī nēōāāī ī ē ī ōçūēē.

Природа богослужбной музыки и ее истоки

Nāī ī ī ī ī yōēā «āī āī nēōāāī āy ī ōçūēā» ī āī ðāāēyāō ī āñ ē ī ī ēñēō ōī ē āōōī āī ī nōē, ēī ōī ðāy ī ēðāāō āā ī āçðēī ī ē nēēī ē, āī çāūøāy ī āā āñāī ē āðō-āēī ē ēāðāāī ðēyī ē ī ōçūēē. Yōī ð æēāēðāēūī ūē ēñōī +ī ēē nī āādæēðñy ī ā nōðāī ēōāō āī āī āāī ōī ī āāī ī ī āī Nēī āā, ēī ōī ðī ā ī āī āī ī ēðāōī ī āēōāī ðēðōāō āī ēī āī ēā ī ā ī ī ēyðī ī nōē nōāð nāēðāēūī ī āī ē ī ðī ōāī ī ī āī, nāyōī āī ē ī ēð-ñēī āī. Èī āī ī ī yōī ī ī ā-āðēēāāāō āī ī nōī ē Ī āāāē, āī āī ðy ī āī āī nēōāāī ī ē ī ōçūēā ā Ī ī nēāī ēē ē Āōāñyī āī 5:18, 19: «... ēñī ī ēī yēðāñū Āōōī ī, ī āçē-āāy nāī ēō nāāy ī nāēī āī ē ē nēāāī nēī āēyī ē ē ī āñī ī ī āī ēyī ē āōōī āī ūī ē, ī ī y ē āī nī āāāy ā nāðōāō āāøēō Āī nī ī āō». Ī āðā-ēñēyū ðāçēē-ī ūā ī ōçū-ēāēūī ūā æāī ðū, Ī āāāē ī ī ā-āðēēāāāō āāā āāæī āēøēō ðāðāēðāðēñōēēē, āāç ēī ōī ðūō āī āī nēōāāī āy ī ōçūēā ī ēēī āāā ī ā ī ī āāō āūōū āī āī nēōāāī ī ē. Āī-ī āðāūō, ī ī ā āī ēæī ā āūōū ēñī ī ēī āī ā Āōōī ī Āī æūēī ; āī-āōī ðūō, ī ī ā āī ēæī ā āūōū ī āçēāāðāēūī ī ē. ×ōī yōī çī ā-ēō?

Ī ōçūēā, ēñī ī ēī āī āī āy Āōōī ī Nāyōūī , – yōī ī ōçūēā, ī āðāāāþçāy ōðā-ī āō ī ðāāñōī yī ēy +āēī āāēā ī āðāā Ōāī ðōī ī , yōī ī ōçūēā ī ī ēēðāāī ī ē nī-ñðāāī ōī +āī ī ī nōē, ī ōçūēā, āēāāī āāðy ēī ōī ðī ē ā ōðēñōēāī ēī ā çðāāō ī ēī ā Āōōā: ēþāī āū, ðāāī nōū, ī ēð, āī ēāī ðāðī āī ēā, āēāāī nōū, ī ēēī nāðāēā, āāðā, ēðī ōī nōū, āī çāāðæāī ēā (Āāē. 5:22, 23ā). Ā nāī þ ī +āðāūū, ī ōçūēā ī āçēāā-ðāēūī āy – yōī ī ōçūēā, ðāñī ī nāyçāī ī āy n āōōī āī ūī ðāēñōī ī , ī ōçūēā āēō-āī ēāy, ēī ðāēēāēðōāēūī ī ī āñūçāī ī āy. Ōāēēā ēðēðāððē āī āī nēōāāī ī ē ī ōçūēē ðāñī ī nāyçāī ū n āā nōðōēðōðī ūī ē ēī ī ī ī ī āī ðāī ē – ēī ōī ī āōēāē ē ðēōī ī ī : Āōō ī ēðāāō ī ōçūēāēūī ōþ ēī ōī ī āōēþ, ā āēāēāēñēēē ðāēñō ðī æ-āāāō ðēōī . Yōī ōðāāðæāāī ēā yāēyāðñy āāī āðē-āñēī ē ī nī ī āī ē, nī ūñēī āūī yāðī ī āñāē ī ōçūēē ōðēñōēāī nēī ē ōðāāēōēē. Ī ī ī ī nōāāðñy nōī ēū æā ī āēç-ī āī ī ūī , ēāē ī āēçī āī ī ā ī ðēðī āā āāðū.

Ī ī ēāē ī ðī ēñōī āēð ī ðāī ð āī āī nēōāāī ī ē ī ōçūēē ā ðāāēūī ūō ōñēī āē-yō æēçī ē ī āøāē Ōāðēāē? Āāēī ā ōī ī , +ōī ā ī āøāī ī ī āñī çī āī ēē ī ī ā āēēy-ī ēāī ðāēēō ðāēðī ðī ā, ēāē ī āðāçī āāī ēā, ī āūēē ēōēūðōðī ūē ōðī āāī ū, ī ā-ōēī ī āēūī ūā +āðōū, ī ī ūō āī āī ī āūāī ēy ē āð. ōæā āūēē āūðāāī ðāī ū ðā ēēē ēī ūā ēðēðāðēē, ī ī çāī ēyþçāy nōāēðū ī ā ī āī ēō ī ōçūēāēūī ūō ī ðī ēç-āāāī ēyō ēāē ī nāðūāçī ūō ē nī āādæāðāēūī ūō, ā ī āðōāēō ēāē ī ēāāēēō ē ī ī āāðōī ī nōī ūō. Ī āī āēī ī ā nēāāōāō ī ðāōī āī ūøāðū çī ā-āī ēā ōī āī , +ōī āñā ī ū ī ī-ðāçī ī ī ō ī ðāāñōāāēyāī çāō-āī ēā ī ōçūēē yðēō āāōō ēāðāāī ðēē. Nī-

īōāāōñōāāīīī, íá íāēīāēīā ē īīāōīā ē āūāīđō āīāīñēóæāāīī ē ī óçúēē. Āēý ēīāī-ōī ýōī ī óçúēā Āāōā, ēōī-ōī ēþāēō Āāīāāēý, ēīī ó-ōī īđāāēōñý ī óçúēā Āđōāī āāēūñēī āī ē ×āēēīāñēīāī, ēī ūā æā ī đāāī ī-ēōāþō ī āñī īī ā-ī ēý ēç «Ī ñāēī íā Ñēī íā»² ē ī āñī ē çç ñāī đī ēēā «Đī āī ēē ōāāēū ē āāī ōī ī-āāī ēý»³. Ēāē æā āī ēæī ā çāó-ādū āī āī ñēóæāāī āý ī óçúēā? Āī çī īæī ī ēē (ē ōāē ēē ýōī í āī āōī āēī ī) ōñēūçāōū ī óçúēō, ēī ōī đī ē ñēāāēēē Āī āā āđāāī ēā āāđāē?

Ī ōāāō íā ýōē āī ī đī ñū ñī ī đýæāī ñ đýāī ī ōđōāī ī ñōāē. Āēāāī āý ēç í ēō çāēēþ-āāōñý ā ōī ī, -ōī ā Āēāēēē í āō í ē ī āī ī āī ī ī ōī ī āī ī đēī āđā, ñī ī ī ī-ūīþ ēī ōī đī āī ī īæī ī āūēī āū ī đāāñōāāēōū, ēāē çāó-āēē ī ñāēī ū Āāāēāā ēēē ī ī āī çāāāōī ūā āēī ī ū. Ī óçúēāēūī ūā ī āī ýōī ēēē đāī í āōđēñōēāī ñēēō ī đī ēçāāāāī ēē ōī æā ī ōñōōñōāōþō, ōī -ī āā, ī ī ē ñāī āýōñý ē ī āī āđōæāī ī ī ī ō ā 1922 āī āó çī āī āī ēōī ī ō ī āī ēđōñō ēç Ī ēñēđēī ōā, āāēđōāī ī ī ō 3 āāēī ī⁴. Ī āī āēī ñōūāñōāōāō đýā í āī ñī ī đēī ūō ōāēōīā, ōēaçūāāþūēō íā ēōāāēñ-ēēā ēī đī ē ī óçúēē ōđēñōēāī ñēī ē ōđāāēōēē, ōī āñōū ōī ē ī óçúēē, ēī ōī đāý ī īæāō ñōāōū ñāī āī āđāçī ūī ýōāēī ī ī ī. Ī āđāōēī ñý ē ýōēī ōāēōāī.

Āī-ī-āđāūō, ó-āī ūā, ēçó-āþūēā ōđāāēōēī ī ī ōþ ī óçúēō Āēæāī āāī Āī ñ-ōī ēā (Ā. Ēāēēūñī ī ē Đ. Ēāōī āī) ī āđāōēēē āī ēī āī ēā íā āā ī āēī āēēī -āāđī ī-ī ē-āñēōþ ñōī æāñōū ñ āđāāī āēōēī ē ī āñī ī ī āī ēýī ē ēāōī ēē-āñēī ē ōāđēāē⁵. Āī-āōī đūō, Ī ñāēōēđū Āāāēāā ē āđōāēā ī āñī ē Āāōōī āī ē Ī ī āī āī Çāāāōā ī ī-ī ūī ā çāī ēī āþō āāæī íā ī āñōī ā āī āī ñēóæāī ēē çāī āāī ī ē ē āī ñōī -ī ī ē ōāđē-āāē. Ā-ōđāōūēō, ōāēēā ōī đī ū ēñī ī ēī āī ēý āōōī āī ūō ī āñī ī ī āī ēē, ēāē đāñ-ī ī ī ñī đēāēūī īā ē āī ōēōī ī ī ī āī ēā, ēñī ī ēūçōāī ūā ē ī ī ī ūī ā ā ōđāāēōēī ī-ī ūō ōāđēāāō, āūēē çāēī ñōāī āāī ū ēç ñēī āāī āāēūī ī āī ñēóæāī ēý, ī óçúēāēū-ī āý ōđāāēōēý ēī ōī đī āī ōōī āēō ñāī ēī ē ēī đī ýī ē ā ōī āđāī ý, ēī āāā Āāāēāī ī ē ñī çāāī ī ūī ē ēī āēēūāēýī ē ōđāī ī āūō ī āāōī ā ē ī óçúēāī ōī ā āūēā ōāēōē-āñēē ēāī ī ī ēçēđī āāī ā ī ñāēī ī āē-āñēāý ōđāāēōēý āđāāī ēō āāđāāā.

Āñā ýōī ōēaçūāāāō ī ī ēđāēī āē ī āđā íā í āēī ōī đōþ ī đāāī ñōāāī ī ī ñōū ōđāāēōēē, ñ ī āī ī ē ñōī đī ī ū, āđāāī āāāđāēñēī ē āī āī ñēóæāāī ī ē ī óçúēē ē, ñ āđōāī ē ñōī đī ī ū, ēāōī ēē-āñēī ē. Ī ī ýōī ī ō, ó-ēōūāāý ōāđēī āī ūē ēī ī ñāđāā-ōēçī, āñā æā āī çī ī æī ī ēī ñāāī ī ī ā ēçó-āī ēā ī óçúēē āēāēāēñēī āī ī āđēī āā-āđāç đāī ī ēā ī āđāçōū āī āī ñēóæāāī ūō ī āñī ī ī āī ēē. Ēī ūī ē ñēī āāī ē, đāī-ī ēā ōī đī ū āđēāī đēāī ñēī āī ōī đāēā ē āēçāī ōēēñēī ē ī ī ī āēē ñ ēçāāñōī ī ē āī ēāē ōñēī āī ī ñōē ī ī āōō ñēóæēōū ēñōī -ī ēēī ī āēý ōāđāēōāđēñōēē ēī ōī-ī āōēē ē đēōī ā ī āđāūō āī āī ñēóæāāī ūō ñī -ēī āī ēē, ā çī ā-ēō, ī đī āī āēēçē-đī āāā ī āđāçōū ñđāāī āāāēī āī ē ī óçúēē ē ī ōāđāēōāđēçī āāā ēō, ī ū ñī īæāī

² Псалмы Сиона, Москва, Г. И. Лебсак, «Патмос», 1927.
³ Родник хвалы и вдохновения. Заокский, «Источник жизни», 1994.
⁴ Цит. по: Федотов В. К. К вопросу о традициях ранних восточных литургий в католической и православной музыке //Музыкальная культура православного мира. М. 1994. С. 100
⁵ Там же.

ñōī ðī òēēðī āāōū ēī òī í āōēī í í ūā è ðēòì è-āñēēā í ñī āāí í ñòè áí āī ñēóæāá-
í í é ì óçúēē. Āāēāā, í ðāāī ðēī ŷā ēñōī ðēēī-ñōēēēñōē-āñēēē áí āēēç, ì ū
í í í ūōāāí ñŷ í ðī ñēāāēðū, ēāēēā ŷēāí áí òū í ñōāēēñū í ççūāēāí ūì è, à ēāēēā
ððāí ñōī ðī ēðī āāēēñū.

Богослужбная музыка раннего Средневековья

Āñēē āí āí ðēōū í áí āī ñēóæāáí í é ì óçúēā í āðēī āā ðāí í āāī Ñðāāí āāāēī-
āūŷ, òī ñēāāōāð í í ā-āðēī òōū òī, +òī í í ā ŷāēŷāðñŷ ñāí āāī ðī āā āí í ēí áí òī é
ā ñēñōāí á ì óçúēāēūí í é ēóēūðóðū. Ēí ðī è āā, ēāē áúēī ñēāçāí í āúøā, ā
í ñāēī í āēē āðāāí ēō āāðāāā, í í í á òī ēūēī: áí āī ñēóæāáí āŷ ì óçúēā Ñðāāí á-
āāēī āūŷ ēñī ūōāēā í ā ñāāā āēēŷí ēā è ñāāðñēī āī ì óçúōēðī āāí ēŷ, ñēī æēā-
øāāí ñŷ ā Āðāāí áē Āðāōēē è ðēì á. Ÿōī çí ā-ēð, +òī ā í āēāñōē ì óçúēē áí ðī-
ēēñū è āçāēī í āāēñōāí āāēē āāā ðāí āāí òēē: ñ í āí í é ñōī ðī í ū, ì óçúēā ēóēū-
òī āāŷ, ñ āðōāí è – í ñāāæāçŷúēē í í òī é í áí ðī òī ā è ēí òī í āōēē ì āēī āēē í ā-
ðī áí í āī í ðī ēñōī æāāí ēŷ. Í áí āēī ñ ðāñī ðī ñððāí áí ēāí òðēñōēāí ñōāā ā Āā-
ðī í ā ŷēāí áí òū ì āñōí ūō òī ēūēēī ðī ūō òðāāēōēē í á òī ēūēī í áí āāŷāēē
ñòāðēí í ūā āóðī áí ūā í āñī í í áí ēŷ, í í è āāēē é «ì óçúēāēūí í é áí āððēē»,
í í òāðā āāí āðē-āñēī āī ēí ðī ŷ áí āī ñēóæāáí í é ì óçúēē. Í í ŷōī ì ó ā òā-áí ēā
òðāð ñōī ēāðēē (IV – VI āā.) ó-áí ūā ì í í āðē è āððāēā ì óçúēāēūí í í āðāçí-
āāí í ūā í ðāāñōāēðāēē āóðī āāí ñōāā ðāāí òāēē í āā ñēñōāí āðēçāðēāē è í í-
ðāāāēāí ēāí ñóŷí í ñòí í é òāí í í ñòē ðāñī ðī ñððāí áí í ūō ā áí āī ñēóæāáí í í
í áēðī āā í āí āāí ā. Ā ðāçóēūðāðā áúēē í òī āðāí ū í áēāí ēāā òí í òðāāēðāēū-
í ūā ì āēī āēē, ēí òī ðŷā í òāā-āēē āóðō òðēñōēāí ñēī é āāðū. Í í æí í òāāðæ-
āāðū, +òī ŷòð ðāāí òó çāāāðøēē ā 7 āāēā í āí ā Āðēāí ðēē I (540 – 604). Í òñŷ-
āā, ēñòāðē, í òī āðāí í ūā èí í āñī è-ì í ēēðāú, í ðāāí áçí ā-āāøēāñŷ ēñēçŷ-è-
ðāēūí í āēŷ í òæñēī āī òī ðā (òí ēñī í), í í ēó-ēēē í áí áŷāçŷúāā í āēī áí í āā-
í ēā «āðēāí ðēāí ñēēē òī ðāē».

Òāēēī í āðāçí ì, ā ŷí í òó ðāí í āāī Ñðāāí āāāēī āūŷ áúēā í ðī āāāāí ā -āð-
ēāŷ āðāí ū ì āæāó ì óçúēī é áí āī ñēóæāáí í é è ì óçúēī é áúòí āí é, í āðī áí í é.
Ÿòā āðāí ū í ðī òī āēēā í ā òðī áí á ēí òī í āōēē è í ñī āāí í í í á òðī áí á ðēòì ā,
í á āí āí ðŷ óæā í òāēñōā. Ñ ēñōī ðē-āñēī é òī -ēē çðāí ēŷ ì óçúēā ðāí í āāī
Ñðāāí āāāēī āūŷ – ŷòí ì óçúēā í āðēī āā ðāñī ðī ñððāí áí ēŷ è òðāāðæāāí ēŷ
òðēñōēāí ñōāā. Í í ŷōī ì ó ā ñāí ēð āēñēī ēí āē-āñēēð í í ēñēāð ì ū āí ðāāā í ò-
ðāēēēāāðūñŷ í ò í āā ēāē í ò ì óçúēāēūí í é í āðāāēāí ū āñāē òðēñōēāí ñēī é
í ñāēī í āē-āñēī é òðāāēōēē. Ēāēī āū æā āā í ñī í āí ūā òāðāēðāðēñōēēē?

Ēí òī í āòēŷ áí āī ñēóæāáí í é ì óçúēē – ŷòí ēí òī í āòēŷ āóðī áí āŷ, āí çāŷ-
øāí í āŷ. Í í á āāñū ì ñāāðæāí í á è āññī òēēðóāðñŷ ñ òāðāēðāðī ūì è ì óçú-
ēāēūí ūì è ēí òāðāāēāí è. Āā çāó-áí ēā í òðāæāāð ñī ñðāāí òī -áí í í ñòū ì ūñ-
ēāē è āēñōēī ēēī ó +óāñōā. ðēòì è-āñēī é í ñī í āí é ì óçúēē ŷāēŷāðñŷ í ðī çā-
è-āñēēē òāēñō. Ā ñāŷçē ñ ŷòēì ðēòì áí āī ñēóæāáí í é ì óçúēē – ŷòí ðēòì

ñeí àáñí úé, ðeòì ñí çaðòàðàeüí úé, ðeòì í àðááí í ì àdí úé, ðeòì è ì ì ðí àe-
 çàòeí í í úé. Í àí ðí ðeà, eí ðí í àòeý áúòí àí é ì óçúeè — ýòí eí ðí í àòeý ýí ì-
 òeí í àeüí àý, áí eáà +óáñòááí í àý, ì ðí é ààæà ñeàáí ñòðáñòí àý. Í í à ðí æáá-
 í à ñeí ðáá í eí òñeí é ì ðeðí àí é +aéí áaèà, ááí òaèáñí í é è ì ì ñòáñùþ, à í à áó-
 òí áí ùí í à-aéí ì . Áóí ààòñý, í à áóáàò ì ðáóááeè+áí eáí ñeàçàòü, +òí è ðeòì
 áúòí àí é ì óçúeè eñí ùòàè í à ñááá àeèýí eà ýçú+añòáá. Ýòí ðeòì òáí òá-
 áaèüí úé, ì ì òí ðí úé, ààèáàðàeüí úé, ñeí ì àððe+í úé.

Èðàe, ì ù aèaèì , +òí áóòí áí àý è áúòí ááý ì óçúeà ì ðeè+àþòñý àðóá ì ð
 àðóáá ááí àðe+añeè. Í ì àðóáí ò ó è áúòü í à ì í àeí : áááü ýòe ááá àeáà ì óçúeè
 ì ì ðí æááí ù ááóí ý ðàçeè+í ùí è òeèí ñí òeýí è æeçí è. Í àðááý ì ððàæáàò ì á-
 eáñòü í áááñí í àí, Áí æáñòááí í í àí í à+àèà, àòí ðàý – çàí í í àí, +aéí áa+añeí àí,
 ýçú+añeí àí. Òí òý ì ðí òáññà eí òááðàòeè, eí òí ðúé ì ðí eñòí àeè á ýí ì óó ðáí-
 í ááí Ñðááí ááaèí àüý, eçááæàòü áúeí í ááí çì í æí í, òáí í à ì áí áá àeááí ààðý
 áúðááí òáí í ùí eðeòaðeýí òáaèí ñü áí àeòüñý ðí àí, +òí áú í í í à áúé ñòeòeè-
 í ùí . Òaè ì ðí eçí øeí òí, +òí á eááaèà áí eæí í ì ðí eñòí àeòü àñýeèe ðàç, eí á-
 áá áí çí eèáàò ì ðí aèáí à áçàèì í àeèýí eý ì óçúeè áúòí àí é, í à ñàèðàeüí í é è
 ì óçúeè òáðeí áí í é, áí àí ñeóæááí í é: áóòí áí àý ì óçúeà *подчинила* ñááá ì ó-
 çúeó áúòí áóþ. Í ýòí òí ó í àeçááeí í ì ðí í eèááøeà á ñòáðó òáðeí áí í àí òí ì ð-
 ðáaèáí eý í àðí áí ùá í àí ááü eí òí í àòeí í í í è ðeòì e+añeè ì í àeòeòeðí àa-
 eèñü, eçí áí ýeèñü ñí àeáñí í eáí í í í à ì óçúeè áí àí ñeóæááí í é.

Музыка в эпоху Возрождения

Á ýí ì óó Áí çðí æááí eý í àí à+ààòñý ì ðí òáññ í àðáí ñí ùñeáí eý òñòí ýáøeð-
 ñý ì óçúeàeüí ùò eáí í í í á í í àí ì áóí áí eñòe+añeí ì eèþ+á. Á Èðàeèe
 Áúñí eí àí ðáí àññáí ñà ì ðí àðáññ eí ñòðóí áí òaèüí í é, ì ðááí í í é ì óçúeè è
 òí ðí áí é ì í eèòí í eè ñeí æeñý á òáñí í é eí òí í àòeí í í í é ñáýçe ñ í àðí áí í é
 ì àñáí í í ñòüþ. Èðóí í aèøeà eí ì ì í çeòí ðü – Á. Í aèáñòðeí à, Á Àeèaàðe,
 Áí àðáà è Áæí ááí í é Áááðeýeèe – ì eñàeè í à òí eüèí ðaèeàèí çí óþ, í í è
 ñáàòñeóþ ì óçúeó. Á ýòí àðáí ý í à+eí áàò òí ðí eðí áàòüñý í í áúé àeà òaè
 í àçúáááí í é «áàòí í í í í é» ì óçúeè, eí òí ðàý áí ì ñeááñòàeè ñòáí àò ì ðí ì á-
 æóòí +í ùí çááí ì ì ì àæáó ì óçúeí é áí àí ñeóæááí í é è áúòí àí é. Á ñáàòñeí ì
 eñeóññòáá í àí àðeèñý ì ðí òáññ ñeí òaçà áúòí àí é è áóòí áí í é ñòáð. Èí ì ì í-
 çeòí ðü ñòàeè ì ðeáí ì ñeòü ýeáí áí òü ñáàòñeí é ì óçúeè á ì óçúeó áí àí ñeó-
 æááí óþ. È áí í áü Òáðeí áü í à+eí áàò ì ðí òáññ ì ñí ùñeáí eý è ñeñòáí àðeçà-
 òeè ì ðeí òeí í á áí àí ñeóæááí í àí òí ðí áí àí í áí eý òí àí àðáí áí è, à òaèæá
 òááðæááàò í í áúé ñòðí àeè ì í eèòí í é+añeèe ñòeèü.

Í ñí í ááí í úé í à òðáàeòeýò òáðeí áí í é ì óçúeè ñòeèü ñòðí áí é ì í eèòí-
 í eè ì ðeè+aeñý ñáàðæáí í í ñòüþ è ñí ñðááí òí +áí í í ñòüþ çáó+áí eý. Èí ì ì í-
 çeòí ðü, ñí +eí ýáøeà ì í í àí àí eí ñí ùá eí ì ì í çeòeè, áí eæí ù áúeè eçáááàòü
 òðí ì àðeçí ù, ðàçeèà áàðí í í è+í ùá çáó+áí eý, í àí ðýæáí í ùá eí òí í àòeè.

Æaí ðí áúà ÷aðòú í aðí áí úò ì æéí æé, ðæèò èæ èí èúáæúí áý, í èýñí ááy, çáñòí èúí áý í áñí ý, òí ðý è í ðí í èèæè à ðæèæéí çí óþ ì óçúéò, í áí æéí ðá-
ñòáí ðýèèñú á í èááí íí áí èí ñí ááááí èè è í ðí çðá÷í í ñòè áèááí çáó÷í úò ááð-
òèèæéæ. Í óçúèà ñòðí áí áí í èñúí à ì ðè ñí ááððáí í íí èñí í èí áí èè è ñááí á-
í ý í ðí èçáí æè ðæóáí èí á áí á÷ðèáí èà í à ñèóðáðææé ñáí æé ñòðí áí è ááðí í-
í ææ, ñí í èí èí í é òðááí í ááðáí í í ñòþ, ñááðæáí í í é èðáñí òí é.

Òæèí í áðáçí ì, è á ýí í òó Áí çðí æááí èý áúòí ááy í áðí áí áý ì óçúèà,
í ðí í èèáy á áí áí ñèóæááí óþ æçí ú Óaðèæè, ðæææ í áðáí ñí ùñèèáæèáñú,
í áèááí ðææèáæèáñú èí òí í áòèí í íí, ðèòí è÷áñèè è ááðí í í è÷áñèè. Áèááí-
ááðý ì áñòáðñòáó èó÷èò èí ì í í çèòí ðí á òí áí áðáí áí è, í èñááèò ñí áèáñ-
í í í ðááæáí í úò èðèðáðèáá, í í à ñòáí í áèèáñú ì óçúéí è áí áí ñèóæááí í é.
Í í, è ñí ææéáí èþ, çá÷áñòóþ á æáððáó ðáðí èèà è èðáñí ðá çáó÷áí èý ì ðèí í-
ñèèý ñí ùñè ñèí á. Í óçúèà ñòæà ðáðýòú ðæéí á ñáí á ááæí í á í ðááí áçí á÷á-
í èà, èæ í áçèááðæúí í ñòú. Ýòí òí òúáí èà áúèí áí ññòáí í áèáí í í ðí ðáñ-
ðáí òèçí í í.

Протестантизм и богослужебная музыка

Í áððéí Ëþóáð è áðóáèà áááóúèà ðáòí ðí áðí ðú í í ñòáðæèèñú ñáá-
èáòú áñá áí çí í æí í á æý òí áí, ÷òí áú ááðóþúèà í í í èí æè ñí ùñè ðæè-
ñòá, èí òí ðú è ðáñí ááæñý. Áèý èææáí áí ñèí áá èñí í èüçí ááèáñú èèòú í áí á
í í ðá, à í á ñí áí ó í í èèòí í è÷áñèí ì ó ñòèèþ í ðèèèí æéí ðáí áí á í í áí-
áí èí ñèà. ×òí æá èáñááðñý í ðááí í í áí ñí í ðí áí æááí èý, áñèè í í í áñá æá
èñí í èüçí ááèí ñú, òí í í í í á áí èæí í áúèí çááèóðáòú ñèí áá. Í æéí æè÷áñ-
éóþ í ñí í áó ì ðí ðáñòáí òñèèò æèí í í á ñí ñòááèèè í áðí áí úà í áñí è, òí áñòú
ì óçúèà áúòí ááy. Í í í ðè ýòí ì áúèè ñí òðáí áí ú è èó÷èæá áðèáí ðèáí ñ-
èèà ì æéí æé. Óí ðý í í áúà í ðí ðáñòáí òñèèà í áñí í í áí èý è í ðáðáðí ááæè
çí á÷èðáèúí óþ í áðááí ðèó, áñá æá í í è í èñáèèñú á ñòáðèí í úò óáðèí á-
í úò èáááð, á í áí í áí èí ñí í í ñèèááá, ñòðí áí í áí í í áðáçí í í ðèòí á. Í á-
ðí áí í á áí í áú í í áááðááèí ñú èçí áí áí èþ, ÷òí áú áí çáúñèòúñý á ðáí á áó-
òí áí í áí. Í . Ëþóáð á ñáyçè ñ ýòèí í í á÷ðèèææ: «Èí ááá ì óçúèà í ðè-
ðí áí áý ñí ááððáí ñòááðñý è í áí ñòðýáðñý èñèóññòáí ì, ì ù ñ èçòí èáí èáí
í á÷èí ááí í í ñòèááòú áæèèéóþ è ñí ááððáí í óþ ì óáðí ñòú Áí æèþ, ýæéáí-
í óþ á ÷óááñí í í ááðá ì óçúèè . . . »⁶. Çááñú ì ú áí èæí ú ñí ááððáí í í
í áááóñí ùñèáí í í ñèáçáòú, ÷òí ñèí æèáðæýñý á ááèáð òðááèòèý áóòí á-
í í é ì óçúèè í á í ðááðááèáñú í ðí ðáñòáí òèçí í í, à í áí ðí ðèá, áúèà èñí í èü-
çí ááí á æý í áèááí ðææèááí èý í í áí áí ì óçúèæèúí í áí ñòèèý. Èí áí í í è
ðæéí ì ó áúáí áó ì ú í ðèòí æèí, áí áèèçèðòý í ðí ðáñòáí òñèèà òí ðæú
Ë. Ñ. Ááðá, èí òí ðúá ñòæè í áí ðááçí éááí í úí è ÷áááðáí è ì óçúèæèúí í áí
èñèóññòáá.

⁶ Роланд Бейнтон. На сем стою... Заокский: Источник жизни, 1996. С. 338.

í ûì yäëyaonÿ oí ò òaèò, +oí eí ääa ñaaonëèa eí ì ì çèoí ðù ì ùòàèèñù ì eñàòù à ñòèèa äóoí aí í è ì óçúèè, í í è ì ùòàèè è äèëýí èa ñaúøá. Òàè, Áaðoí aái aí aí ðèè í ñáí àì ñèðèí è-í í ì eí í óaðòà, +oí èaæäy í í òà aái ì ðí äèèoí aái à Áñááúøí èì . Áaí äaèù, ñí çí äaäy oí, +oí aái çí àì aí èòàý í ðàoí ðèy «Ì añ-ñèy» áúèa í eñí ì ñèaí à Í aái ì , aña ñðáañòàà ì ò eñí ì eí aí èy ýoí aí ì ðí èçáa-áaí èy ì òàèè í à áèääí oái ðeòàèüí úa oäèè. Ñòðáàèí ñèèè – eí ì ì çèoí ð-yèñ-í àðèí aí òàoí ð – ì ðèçí äaaèñy, +oí eí ääa í í ì eñáè ñí -eí aí èy í à áeáèaèñ-èèa ñðæàòù, àì ó ì ðeòí äeèí ñù ì ì ñoí ýí í í ñáaðæèáàòù ñaáy á ì óçúèaèü-í í ì ýçúèá⁸. Áaèñòàèòàèüí í, ñòàñòàòàòò oañí äy ñáyçü ì aæáo äèëýí èaí Áóòà è ì óçúèaèüí ûì aí í eí úaí èaí èäaè ààoí ðà.

Некоторые выводы

Èòàè, í aí áúàý èñoí ðè-añèèè aí àèèç ì ù ì ì æaí ñaaèàòù ñèaaòðùèà áúaí aú. Áí-í àðáúò, aí aí ñeóæaái äy ì óçúèa ñáí ð ì óçúèaèüí óð èaèñèéò oí ðí èðí äaèa í à ì ñí í áa òðáàèèèè èóèüoí aí è ì óçúèèè àðáaí èò ááðáaá; aí-aòí ðùò, Òaðèí aú aí aña àðàí aí à ì ðí aí äèèa +aðèóð àðáí ü ì aæáo ì óçúèí è aí aí ñeóæaái í è è áúoí aí è; á-òðáòüèò, á aí aí ñeóæaái í è ì óçúèa áúðáaí-òàèañù ì ì ðáaèaí í äy ñèòàì à èaí í í í á, í í eí oí ðùì ì ñòàñòàèèyèñy oái-í ì ñoí úè ì òaí ð ì ðí èçáaáaí èè èaè í à óðí aí à òaèñòà, òàè è í à óðí aí à ì óçú-èaèüí í è èaèñèèè; a--aðáaòðùò, Òaðèí aú ñoí ðí èðí äaèa òàèæa ñí ì ñí á eñ-í ì eí aí èy aí aí ñeóæaái í è ì óçúèèè, à èì aí í í, eñí ì èüçí aái èa oí ðí aí aí èèè aí ñaí áèaái aí í aí èy, à í à ñí èüí í aí; í aèí í aò, á-í ýòùò, aí aí ñeóæaái í à í a-í èa í àðàçðùaí ì ñáyçáí ì ñ ì aí àðí è eñí ì eí aí èy, eí oí ðóð í ðèè-ààò ñí èðá-í èa, áèaái aí aái èa, ñáaðæaí í äy aí ñoí ðæaí í í ñoü è, ñaí í à äèaái í á, ì ì èèò-áaí í í à ì ðaèèí í aí èa ì ì ðùèò è èaðáðùèò ì àðáá Òaí ðoí ì .

Òàèæá ì ù ì oí àðèèè è oí, +oí èaí í í ù aí aí ñeóæaái í è ì óçúèè eí ñaái-í í, oí añòù +aðàç èí oí í àòèð è ðeòí , í í ä-eí èèè ñaáa (í í èðàéí aé ì àðá á ì òaèèüí ùò ì ðí èçáaáaí èyò) ñáaonëóð ì óçúèéò, í añí ì òðý í à áa aí ì eí èðó-ðùáà çí à-aí èa á ì ì ñèaái èa 2-3 ñoí èaòèy. Òàèèè í àðàçí ì , ì ù ì ì æaí ñoí ð-ì oèèðí ààòù ñèaaòðùèè aèñèí eí äè-añèèèè áúaí ä: aí aí ñeóæaái äy ì óçúèa – ýoí ì óçúèa, eí oí ðay í í ä äèëýí èaí òðáàèèèè ñoí ðí èðí äaèa òaðàèòàð-í óð ì óçúèaèüí óð èaèñèéò, oí añòù ì óçúèa ñ í í ðáaèaí í í è èí oí í àðèaé, ðeòí ì ì , àaðí ì í èaé, òaèoóðí è, ñí ì ñí aí ì è ì aí àðí è eñí ì eí aí èy. Èñí ì è-í ýaí äy á Òaðèaè, í í à aí èæí à ì òáa-àòù èaè áeáèaèñèè èðèòàðèyì , òàè è ñí ì òáaòñòáí ààòù ì óçúèaèüí í è ì àðáaèaí á òðèñòèaí ñèí è ì ñaèì ì äè-añèí è òðáàèèèè.

Òaí aðù, í aí çí à-eà èðèòàðèè aí aí ñeóæaái í è ì óçúèè, ì ðí aí àèèçèðòáí ñí àðáí aí í óð ñeóòàòèð á í áèañòè ì óçúèaèüí í è èòèüòòðù è aí aí ñeóæaá-í í è ì óçúèè à Òaðèaè áaáaí òèñoí á ñaáüí í aí aí ý.

⁸ Стравинский И. Статьи и материалы. М., Сов. композитор, 1973.

ñòù ñ ì óçùèàèüí íé òí ÷èè çðáí èÿ ì ñèááðí ÿðòñÿ. Áí -àòí ðùò, áááá èè ì ù í àò÷èèñù ÷àðèí ðàçáàèÿòù ñòáðò ñáÿùáí ííáí, ñàèðàèüí íáí è ì ðí òáí íí-áí, í áúááí ííáí. Í ì ÿòí ì ó áúòí ààÿ ì ì ñáí áé ñòèè ì óçùèà í áðááèí ì ðèí è-ì áàòñÿ çà áí áí ñèóáááí óð. Á-ððáòüèð, ì áñáí ííá òáí ð÷áñòáí ñí áðáí áí í ùò áàòí ðí á í á áñáááá ì ì áááðááàòñÿ áí èæí ì ì ó òáí íí òáí ðó.

Á ñáÿçè ñ ì ì ñèááí èì óðááðáááí èáì ñèááóáð çàì áðèòù, ÷òí ñáí é ì ì ùò í áðáòáí èÿ Áí áá ÷áèí ááè áúðáááò òáè, èáè íí ì ì ñèáò áúðáçèòù. È í èèòí í á áí ðááá ñòáàèòù ì ì á ñí ì í áí èá èñèðáí ì ì ñòù è í áí í áááèüí ì ñòù òáèí áí àèáá áóòí áí íáí òáí ð÷áñòáá. Í áí áèí áí ñòáòí ÷í èè ó í áñ í ñí í ááí èè ñ÷èòáòù òáèí á èñí ì èí èòáèüñòáí ì ì ðí áðèáí ùí ñ òí ÷èè çðáí èÿ áñèè í á èáí íí íá, òí òí òÿ áú èí í òóðí á áí áí ñèóáááí í é æèçí è Òáðèáè? Èáè áúòù, áñèè òáèñòù ì áñáí ì ì ðí é ñí ááðáèò èçáèòùá òðáçù, ááçáèóñí óð ì ì ÿçèð, ááññí ùñèèòó, ñáí-ðèí áí òáèüí ì ñòù è òðèáí èüí ì ñòù, à ì óçùèà – èçèèóí ðð ÿí ì òèí í áèüí ì ñòù è ÷áñòááí íí ñòù? Òáèèí í áðáçí ì, ì óçùèà ñòáí í áèòñÿ ì ðí áí áí èèí ì ì èðñ-èí áí á Òáðèí áú, ì í á í áí èðùáàòñÿ, à í á í òáá÷áò ñáí áé í áðáí ñòáí áí íí é çááá÷á – áí çáùòáòù è í áèááí ðáæèááòù áóøó ÷áèí ááèà, ì ì ì ì ÷á àí ó ì ùò-òèòù ñááÿ á ì ðèñòóñòáèè Áí áá èðáÿùááí è ñí áñáðùááí.

Áèÿ áñÿèí áí òðèñòèáí èí á ì ÷áèáí ì òí, ÷òí ñòðáí èáí èá è áí èáá ñí ááð-øáí íí ì ó, èðáñèáí ì ó è áèááí ðí áí ì ì ó áúèí áèí æáí í á ÷áèí ááèá Òáí ðóí ì. Í òñðáá è ì ðèçùá áí ì ñòí èá Í ááèá: «Áðáòèÿ ì í è, ÷òí òí èüèí èñòèí íí, ÷òí ÷áñòí ì, ÷òí ñí ðááááèèáí, ÷òí ÷èñòí, ÷òí èðááçí ì, ÷òí áí ñòí ñèááí ì, ÷òí òí èüèí áí áðí ááòáèü è ì ì òááèá, ì òí ì ì ì ì ùøèÿéòá» (Õèè. 4:8). Áóí áàòñÿ, í á áóááò ì øéáèí é ñ ì ì ì çèòèè èì áí íí ÿðèð èðèòáðèáá ì òáí èááòù í á òí èüèí í áø ì áðáç æèçí è, ì ì è çáò÷áùòð ì í á í áøèð áí áí ñèóáááí èÿð ì óçùèó. Ááñ-ñí ì ðí ì, ì í á áí èáí á ñí ì ðááòñòáí ááòù áúñí èèì èáááèáì áí áí ñèóáááí èÿ, à çí á÷èò í áí áòí áèí ì ì ðí ÿáèÿòù áúñí èóð ñòáí áí ì ì ðááòñòááí ì ì ñòè ì ðè áá áúáí ðá è èñí ì èí áí èè. Áí èáá òí áí, ì ù áí èáí ù òí áòù ÷áðèí áðáóí áí òèðí-ááòù, ÷áí í áóñèí áèáí í áø áúáí ð òí é èèè èí í é ì óçùèè.

Í ðáèòèèá ááááí òèñòñèèð áí áí ñèóáááí èè ì ì áðááðáááò ì áí ñí ì ðèí í á óðááðáááí èá: í ááí çí ì æí ì áúðáçèòù áúñóðð áóòí áí ì ñòù, èáí ì ðèðóÿ ì ì ùò òùñÿ÷áèòèè. Ááí í ùé ì ì ùò ì ðèí áðáòáàòñÿ á ðáçóèüòáðá áèóáí èí áí èçó÷á-í èÿ òáí ðèè è èñòí ðèè ì óçùèè. Í í æá ñí ááðáèò è èðèòáðèè ì òáí ðá áí áí-ñèóáááí í é ì óçùèè.